

Projeće, 2 (1940-1941) 1

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **1940**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:116:553630>

Rights / Prava: [In copyright/Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-13**

Repository / Repozitorij:

[Academy of Music University of Zagreb Digital Repository - DRMA](#)

ZAŠTIĆENO

g o t o v a

PROLJEĆE

OMLADINSKA GLAZBA

UREDNIK: SLAVKO MODRIJAN

SADRŽAJ:

ZA OBITELJ:

Marijan Burić:	1. Mala Ana
Milo Cipra:	2. Dil, dil, duda
Zlatko Grgošević:	3. Troglasni i četveroglasni kanoni
Slavko Modrijan:	4. Četiri pjesmice za naše najmanje

ZA PUČKU ŠKOLU:

Marijan Burić:	5. Hajdmo, hajdmo
Zlatko Grgošević:	6. Dječje pjesmice
Matija Ivšić:	7. Dve murve
Slavko Modrijan:	8. Kolo
	9. Dječje brojalice, pitalice i pjesmice

ZA SREDNJU ŠKOLU:

Jakov Gotovac:	10. 4 Varoške pjesme iz Dalmacije
Krsto Odak:	11. Pačiči
Slavko Zlatić:	12. Preporuči

GODINA II.

SVEZAK I.

ZAGREB, ŠKOLSKA GODINA 1940-41.

SAKUPLJAJMO NARODNE DJEČJE BROJALICE, PJESMICE I IGRE

**Javite nam kakve skladbe
trebate za svoj uzgojni rad u
obitelji, školi, pjevačkom zboru
i dječjim prosvjetnim društvima**

**Koliko sam do danas sakupio
dječjih brojalica, pjesmica i igara?!**

**Molimo sve predplatnike, da
nam jave, ako nisu primili koji
broj »Proljeće« prošlog godišta**

**ŠIRITE »PROLJEĆE« MEĐU
OMLADINOM I ODRASLIMA,
JER JE TO POTREBA A TIME
I DUŽNOST SVIJU NAS**

PROLJEĆE izlazi jedamputa mjesечно osim školskih praznika. Cijena pojedinog sveska 6 Din, godišnja pretplata 60 Din. — Uredništvo PROLJEĆA, Zagreb, Zrinski trg broj 10, telefon broj 80-02. — Vlasnik, izdavač i odgovorni urednik: SLAVKO MODRIJAN, Zagreb, Rakovčeva ulica broj 21. — Tisak Žaklude tiskare Narodnih Novina, Zagreb, Frankopanska ulica broj 26. Za tiskaru odgovara Andelko Delak, Zagreb, Vukotinovićeva 7.

PROLJEĆE
OMLADINSK AZBA

Godina II.

Svezak I.

HRVATSKOJ DJECI HRVATSKA DJEĆJA Pjesma.

Ako ikada, danas je sveta dužnost svakog hrvatskog roditelja, da posveti što veću pažnju odgoju svoga djeteta. Roditelji su prvi zvani da posvete sve svoje slobodno vrijeme odgoju svoje djece, jer su ona od svoje najranije mладости uz njih i u svim svojim željama i potrebama upućena samo na njih. — Iskrenom ljubavi prema svojoj djeci stiću roditelji njihovo neograničeno povjerenje, na temelju toga dađu im u većini slučajeva smjer u njihovu životu i zato su baš roditelji prvi zvani da svoju djecu odgajaju za valjane članove hrvatskog naroda, a time i uopće ljudskoga društva. — U tom radu bit će im najbolji pomagač dobra dječja pjesma. — Dobra je pjesma ona, koja je svojim tekstovnim i glazbenim sadržajem nacionalna, uzgojna i umjetnička. — Dužnost je svakog roditelja, da pomno odabire pjesmu prije nego ju nauči dijete, jer kolikogod može pjesma pozitivno djelovati, isto tako, ako ne i više, može i štetno. — Kad će roditelji paziti, da u najranije doba dijete i glazbeno odgoje, ne će se dogoditi, da će dijete doći u školu i na pitanje učitelja što znadu pjevati odgovoriti: Marijanu... kukavica kuka..., Bel ami... i slično. — Takyu djecu zacijelo nijesu odgajali roditelji već ulica, zlo društvo i pojedinci kojima smeta zdrav moral hrvatske omladine.

Dobro odgojeno dijete u obitelji doći će u školu sa stanovitim pozitivnim predznanjem i time olakšati rad učitelja. Savjestan učitelj će s takovom djecom lako nastaviti rad i odgojiti jih u valjane članove ljudske zajednice. Učitelj kao stručnjak pazit će da s djecom preduzimlje pjesme prema njihovom duševnom razvitku. — Kroz četiri godine imat će prilike svako dijete, da kroz pjesmu upozna svoju domovinu, narodne običaje, dječju igru i sve ono, što zasjeca u život njegovog naroda.

U srednjoj školi dijete je duševno razvijenije, a ako je imalo dobar odgoj u obitelji i pučkoj školi moći će uzgajatelj svestrano proširiti njegovo znanje. — Zadaća srednje škole ne smije biti, i nije ta, da učenik nauči čitati i pisati note na crtovlu i pomoćnim crtama, pjevati intervale, razne definicije i slično, već da učenik osjeti što je to glazbena umjetnost uopće, a hrvatska narodna napose. — Upoznavanjem hrvatske narodne glazbene kulture upoznati će se dijete sa osebinama svoga naroda, po kojima se zovemo Hrvati i po kojima se razlikujemo od ostalih naroda.

Ovako odgojena omladina bit će dušom i tijelom privržena svome narodu — svojoj domovini Hrvatskoj. Bit će predana, jer će znati što je to Hrvatska, a takvu omladinu trebamo baš mi Hrvati u današnja teška vremena koja proživljavamo, ako želimo biti svoji na svom. U.

Draga moja omladino!

U Proljeću okupili su se gotovo svi hrvatski skladatelji sa jakom voljom i iskrenom ljubavi prema vama da vam stvaraju pjesmice, koje će vas veseliti i odgajati kako bi i vi postali valjani članovi hrvatskoga naroda. Stoga vas molim, da pažljivo čitate članke u pojedinim brojevima **Proljeća** i zamolite svoje roditelje ili gg. učitelje i profesore, da vas nauče pojedine pjesme pjevati i da vam protumače pojedine članke. Svi vi, koji znadete svirati koji instrumenat, naučite svirati i pjevati pojedine pjesmice, a zatim to naučite i svoje drugove koji neznaju svirati ili nemaju nikoga, ko bi ih mogao naučiti.

Vi se sjećate, kako su vas vaši roditelji učili križati se, moliti se dragom Bogu i sve ostalo što je bilo potrebno, da budete dobra i vrijedna djeca. Isto tako ćete pjevanjem dobrih hrvatskih i dječjih pjesmica učiti što je naša domovina Hrvatska i kroz to saznati, zašto vaši roditelji, djedovi i milijuni ostalih Hrvata toliko vole svoju domovinu Hrvatsku.

Skladatelji koji stvaraju hrvatsku dječju pjesmu i putem **Proljeća** je PRUŽAJU VAMA JESU: Ivan Brkanović, Franjo Dugan st., s. Tarzicija Fosić, Krešimir Fribec, Zlatko Grgošević, Dragan Gürtl, Nikola Hercigonja, Ivan Kokot, S. Lujza Kozinović, Miroslav Magdalenić, Nikola Martinis, Rudolf Matz, Milošević, Slavko Modrijan, Krsto Odak, Branko Sakač, Dr. Božidar Širola, Miroslav Šlik, Rudolf Taclih, Josip Vrhovski, Slavko Zlatić, Matija Ivšić, Jakov Gotovac, Marijan Burić i Milo Cipra.

Lijepo vas molim, da mi kartom ili listom javite, kakove pjesme vam se najviše svidaju, a ja ću sve vaše želje javiti skladateljima — vašim prijateljima, koji će vam od srca rado napisati nove pjesme na vaše i naše veselje i radost.

Urednik.

O DJEĆJOJ POPIJEVCI

Ove godine imali smo u Zagrebu po prvi puta priliku da razmotrimo i raspravimo pitanje glazbenog uzgoja naše omladine. Ta činjenica ne smije ostati nezapažena, iz jednostavnog razloga, što se u civiliciranom svijetu prosuduje kultura naroda i po tom, koliko se taj narod brine za tjelesni i duhovni uzgoj svoje mladeži.

Važnost glazbe i pjevanja u uzgoju poznali su i cijenili već stari Helleni. U srednjem je vijeku Crkva uzgajala glazbom i pjevanjem uz ostale vjernike, osobito omladinu. U novom je vijeku preuzele tu brigu građansko društvo, koje je uvelo glazbu kao obligatan predmet u škole, omladinske organizacije i obitelji. Jasno je, da glazba nebi mogla ostati kroz stoljeća važni faktor, kad njezina etička i estetska vrijednost nebi bila zaista blagotvorna.

Suvremeni glazbeni uzgajatelji polaze sa stanovišta, da glazba u našem vremenu ne smije biti zanat uskoga kruga stručnjaka, jer je ona umjetnost na koju ima pravo svaki čovjek; bio siromašan ili bogat, živio u velegradu ili u malom i osamljenom selu. Civilizirano je društvo pozvano samo na to, da postavljeni princip provede u život.

Hrvatski narod ima bogatu riznicu glazbenoga blaga, koju čuvaju i popunjavaju seljaci, zdravi predstavnici našega naroda. Narodni glazbenici prinose toj nepresušnoj rezervi nove priloge vlastitoga srca i uma, pa tako postoji skladna veza između bezimenih autora narodne pjesme, popijevke i plesa, te poznatih skladatelja, koji su duhom i osjećajem povezani s hrvatskim narodom.

Naglašavam: Mi imamo bogato blago duhovne kulture, koju je stvorio narod, a razradili je pojedini umjetnici, pa je došao čas, da to blago koje se gomila kroz stoljeća, sredimo i učinimo pristupnim svakom, tko želi okrjepu iz svježega vrela, iz duboke duše narodne.

Zašto smo priredili DANE DJEĆJE PJESME?

Najkraći odgovor glasi: Da upoznamo uzgajatelje, roditelje i umjetnike s onim što danas zna i umije naša omladina na glazbenom polju, a zatim, da omladini pokažemo što su za nju stvorili hrvatski glazbenici, te da zajedničkim dogовором i nesobičnom suradnjom poradimo za napredak glazbenog uzgoja naše omladine. Taj je zadatak opsežan i odgovoran i njega ne može riješiti s uspjehom ni jedan interesirani faktor bez oduševljene suradnje drugoga. Brojna su pitanja na koja nam je odgovoriti. Mogli bi ih podijeliti na pitanja glazbenog uzgoja djece u predškolsko doba, na oblike i način uzgajanja u školama, te na pitanja glazbenog uzgoja u omladinskim društvima, klubovima i sličnim organizacijama. Sva ova pitanja obraditi ću u narednim brojevima, a ovdje ću izdvojiti samo DJEĆJU POPIJEVKU.

Koju vokalnu skladbu možemo zvati DJEĆJOM POPIJEVKOM?

Uzgajatelji misle takovu, koja je riječima (tekstom) i tonovima (glazbom) srodnna dječjoj duši. Umjetnici kažu: Samo najljepšu od lijepih,

najsavršeniju od savršenih, jer je samo takova vrijedna da je djeca prihvate. Roditelji vole svoju dječicu, pa ipak često ne biraju, kakovom će glazbom uzgajati dušu svoje mezinčadi. Koliko ima loše, nevrijedne i neprikladne glazbe, koju djeca ne samo slušaju, nego i napamet uče u roditeljskom domu! Koliko uzgajatelji sami griješe, kada ne paze, kakovu glazbu odabiru za dječje pjevanje! Doba banalnih šlagera, importiranih i neestetskih modernih plesova, kojekakvih opereta, odrazuje se kobno na ukusu, a potom i na duhovnom formiranju naše omladine. Za to ima lijeka, pa bio on i malo teži. Podižimo glazbom ukus u omladine, učimo je muziku ispravno slušati, lijepo reproducirati i upozoravajmo ih neprestano na skrivene ljepote, kojih je puna svaka istinska glazba. Pjevajmo naše odabrane narodne popijevke, jer će tako omladina upoznati duh i karakter svojega naroda, način njegova pjesničkog i glazbenog izražavanja, narječja poezije i glazbe u raznim krajevima, kao i zgode u kojima hrvatski narod pjeva. To je živa etnografija, predana i primljena najsretnijim putom: doživljavanjem duše.

Zlatko Grgošević

DJEČJI ZBOROVI NA KONCERTNOM PODIJU

Piše: Prof. Milan Reizer

Mnijenja larinkologa i stručnjaka o dječjem pjevanju.
u opće, a napose o koncertnim nastupima dječjih zborova.

U zadnje vrijeme pojavio se je i kod nas veliki interes za pjevanje djece u zborovima i na koncertnom podiumu. Ukoliko je to za njihovo zdravlje korisno ili štetno čini se da mogu o tom najbolje sudit larinkologzi, ako vode statistiku. Obzirom na sačuvanje i napredovanje samog glasa neka izreknu sud muzičari i stručnjaci za solopjevanje. Slušali smo »Wienersängerknaben«, trbovljanski dječji zbor i nekoje naše dječje zborove. O koncertnim nastupima dječjih zborova o dječačkim zborovima raspravlja se već pro i kontra kroz 100 godina. Ipak se dolazi konačno do jednog srednjeg zaključka da pjevanje ne bi bilo štetno po njihov glas i zdravlje kad bi se vježbalo na obazriv i oprezan način bez preumaranja. Razumije se, sa čestim odmorima, bez vikanja uz pretpostavku, da je svakomu dječaku točno ustanovljen opseg glasa, u kojem smije pjevati. I ako su mnogi od te djece poslije u životu postali dobri muzičari ipak se može pozitivno ustvrditi da su dobri pjevači poslije bili samo iznimke. Većina njih nije sačuvala dobar glas premda su u ovakav zbor morali biti zaprimljeni sa prvaklasm materijalom. Većina larinkologa i stručnjaka slažu se samo u tome da se pjevanje kod djece može da provada u prvim počecima samo kod minimalnog broja djece, odnosno u manjim grupama, prepostavivši da su ta djeca upoznala dobro tekst kojega imaju pjevati.

Pošto se i kod nas preduzimaju neki pokušaji da se stvore dječački zborovi to si uzimam za dužnost upozoriti na sve okolnosti koje prate ovakav rad ne prejudicirajući nit na lijevo niti na desno. Citirat ću mni-

ZA OBITELJ

1. MALA ANA

M. Burić

Okretno

1. Ma - la A - na sva - kog da - na u - vijek u - či,
2. Sad je do - ma, sad je va - ni, sad se i - gra,

u - vijek ra - di, to joj pri - ja, to joj slá - di, oj!
sa - da ple - te, sa - da o - pet ku - ču

1.

allarg.

2.

Malo brže

me - te. Pa u ku - či i u ško -

allarg.

p

li ma - lu A - nu sva - tko vo - li.

p

2. DIL, DIL, DUDA

(Medimurje)

Milo Cipra

Allegro

1.
2. Dil, dil, du - da Dil, dil, du - da,
3. z Le - ti - ne ci - zdra-pa - na je
bun - da, zi - ma nam je

ga - ni, z Le - ti - ne ci - ga - ni.
bun - da, zdra-pa - na je bun - da.
hu - da, zi - ma nam je hu - da.

Aj aj, to to to

Brzo

aj aj, to to to, z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

z Le - ti - ne ci - ga - ni, p
zdra-pa - na je bun - da, aj aj
zi - ma nam je hu - da,

3. TROGLASNI I ČETVEROGLASNI KANONI^{*}

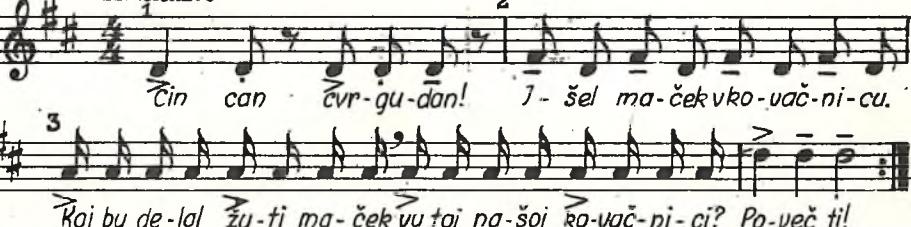
Zlatko Grgošević

1.

Allegro

2.

Andante

3.

Allegro

4.

^{*}) Sva djeca nauče napjev kako je tiskan. Izatoga se razdijele u tri skupine (1,2,3). Svaka skupina počinje od početka (od 1.takta) kod svojeg nastupa (1,2 ili 3) i pjeva kanon tri puta, pa onda prestane.

4. ČETIRI PJESMICE ZA NAŠE NAJMANJE

Slavko Modrijan

Lagano

1.

Lu-tko, lu-tki-ce, e-vo ti dje-či-ce, do-šli ti
pje-va-ti, te-he ve-se-li-ti, čuj, sa-da čuj!

Veselo

2.

vru-čí ke-ste-ni, sla-tki ke-ste-ni, ma-mi-ce,
ta-ti-ce, ah, — uh, — mo-lim još, mo-lim još, još, još!

Čeznutljivo

3.

Ta-ko ve-li-ki grozdovi, cr-ve-ni, cr-ni bije-li i
sla-tki, slatki, slatki, slatki ka-o med. ka-o med.

Šaljivo

4.

Ma-ca-ne ta-ca-ne, e-vo te-bi sta-ni-ne,
dra-ge go-zbi-ce, ma-sne br-ko-ve,
ma-ca-ne, ta-ca-ne, do-nap tek, do-bar tek!

5. HAJ'MO, HAJ'MO

Marijan Burić

Kolo

P Haj'-mo, haj'-mo   br - zo sui, po -   ka - ži - mo   sue što mi
 Haj'-mo, haj'-mo   br - zo sui po -

sva - kog da - na   ra - di - mo,   sve što tre - ba   pra - vi - mo:
 ka - ži - mo sve što mi   pra - vi - mo:

Mi ko-su   če - šlja - mo,   mi li - ce   mi - je - mo
 mo - li - mo,   mi mlje - ko   pi - je - mo   oj -
 Mi ko-su če - šlja - mo,   mi li - ce mi - je - mo,
 Mi Bo - ga mo - mi - mo,   mi mlje - ko pi - je - mo,

1.   2.
 br - zo,   br - zo daj   do se bri - še - mo! Mi Bo - ga
 br - zo,   br - zo U   ško - lu i - de - mo.
 br - zo,   br - zo daj da se bri - še - mo.
 br - zo,   br - zo u ško - lu i - de - mo.

Haj'mo, hajmo...
 U školi čitamo
 I lijepo pišemo
 Brzo, brzo
 Brzo računamo

U dvoru vježbamo
 Po taktu stupamo,
 Brzo, brzo
 Mi kolo igramo.

6. DJEĆJE Pjesmice

Zlatko Grgošević

1. Svatovska

Veselo

Solo

p Do-bro do-šli, mi-li go-sti, oj do-bro do-šli!

Svi

mf u te na-še bije-le duo-re, oj do-bro do-šli!

p

Bije-li duo-ri o-tuo-re-ni, sui su sua-ti sa-ku-pije-ni.

Nek'u ve-se-lju i u po-šte-nju pro-de o-vaj dan!

Široko

Kra-va-ri, ža-bu-ta-ri! Ža-ba uam se ua-li no

ze-le-ni ra-li. Ki pr-ui do-te-će, on si ža-bu spe-če

Kra-va-ri, ža-bu-ta-ri! Go-lu-ti-oi go-lo te-le

o-glo-ba-li, sa-mi se-bi pr-ste pri-gri-za-li!

3. Pjesma ladarica

Radosno

Solo

Svi

Mo-li-mo se, La-do! Mo-li-mo se, La-do, Go-

spo-di-nu Bo-gu, da za-du-ne ti-hi vje-trić,

da se spa-sti ki-ša plodna i po-ro-si na-ša po-lja

oj La-do, oj! J po-ro-si na-še po-lje,

La-do, i me-ka-nu tra-ui-cu, da na-kr-mi

na-ša sta-da. Oj, La-do!

7. DVE MURVE

Dragutin Domjanic

Veselo

mf

p Matija Jvšić

1. Dve ja mur-ve rod-ne i-mam,
 2. Knjim sad uno-go le-po de-te be-la ta je-
 3. Tak i da-nas jo sam vlo-vil vu duo-riš-će
 su-se-du gi-

mf

* Nastavak teksta u tekstovnom dijelu.

8. KOLO

(Vladimir Nazor)

Matija Ivšić

tre - ba ko - njic la - ki, ko - njic la - ki sa dva kri - la la - ka, bi - tra.
hua - tam suje - tle zra - ke, suje - tle zra - ke, što ih to - man slijetmikra - ti
tre - ba kon - dir zla - ti, kon - dir zla - ti za ču - de - sno je - dnu pi - će,

Mije - šam ih sa noc - num ro - som noc - num ro - som, mije - šam
bez ko - ga bi pu - sto bi - lo, pu - sto bi - lo, bez ko -

ih sa noc - num ro - som pa si kon - dir gra - dim zla - ti
ga bi pu - sto bi - lo to ze - malj - sko mo - je bi - će

ZA PUČKU ŠKOLU

9. DJEĆJE BROJALICE, PITALICE I PJESMICE

Slavko Modrijan

1. Brojalica

2

Bu - kua, bu - kua, kuan kuan, je - dan mo - ra sko - la van, van!

2. Brojalica

2

En ten ti - ni, sa - va - ra - ka mi - ni,
sa - va - ra - ka ti - ka ta - ka bi - je ba - je buf!

3. Brojalica

2

U i - va - na ba - na je - dna ko - za vrá - na,
j - vo ko - zi prije - ti mje - ši - nu sa - drij - ti

Jedni:

Drugi:

4. Pitalica

2

Za što zvo - nar po - dne zvo - ni? Za štrik!

Jedni:

Drugi:

5. Pitalica

2

Šum šu - mi, grm gr - mi be - la go - spa van be - ži? Brašno, mlin!

6. Pjesmica

2

1. Pr - vo le - to slu - žim, ko - koš si za - slu - žim:

mo - ja ko - koš z be - lim per - jem piš - čen - ce ua - li.

2. Drugo leto služim, racu si zaslужim:
moja raca blato taca, moja kokos...

3. Tretje leto služim, gusku si zaslужim:
moja guska vodu pljuska, moja raca

4. Šteto leto služim, kravu si zaslужim:
krava veli: doji mene, moja guska ..

10. 4 VAROŠKE PJESME IZ DALMACIJE

Jakov Gotovac

1.0 more duboko

Vrlo široko

p

Musical score for the first section of the song. The key signature is one flat, and the time signature is common time (indicated by '8'). The vocal line consists of two staves. The lyrics are:

1.0, mo - re du - bo - ko,
2. Ne mo - gu od mi - lja
1.2. o mo - ne

f

Continuation of the musical score. The key signature changes to no sharps or flats, and the time signature remains common time. The vocal line continues with:

sua mo - ja ra - do - sti. Po
niz mo - re gle - da - ti. Mor.
o mo - re. *f*

pp

Continuation of the musical score. The key signature changes back to one flat, and the time signature remains common time. The vocal line continues with:

te - bi me - ni plo - vi cvit, cvit
na - re ja ču pi - ta ti, za -
pp

Final continuation of the musical score. The key signature changes to no sharps or flats, and the time signature remains common time. The vocal line concludes with:

mo - je mla - do sti. Po
mi - log bra - ta mog, mor - te - bi me-ni
pp *f*

*plo - vi cvit, cvit
pi - ta - ti za*

rit.

*mo - je mla - do - sti.
mi - log bra - ta mog.*

rit.

pp

*mla - do - sti.
bra - ta mog.*

2. Marjane, Marjane

Široko i bolno

solo

p

*Mar - ja - ne, — Mar - ja - ne, — ne, —
Mar - ja - ne, — Mar - ja - ne, — ne, —
ča bar-jak — ne vi - - jes,
ol' si pri - zlo - vo - jan,*

mf

f

pp

f

*Mar - ja - ne, — Mar - ja - ne, — ne, —
ča bar - jak ne vi - - jes?
mi - lu tro - boj - ni - cu.
ol' te vo - ja ni - je?*

pp Solo

3. Evo sam ti doša

Razvučeno

P

1. E - vo sam ti do - ša,
2. O - ve - ga ti pu - ta,
3. Ven - go sam ti do - nî
4. Ko - je ce pro - sio - uit,

f

e - vo sam ti do - ša iz da - le - ka mi - sta.
o - ve - ga ti pu - ta ni - sam do - nî ni - šta.
ven - go sam ti do - nî or - gan gr - lo mo - je.
ko - je ce pro - sio - uit li - po i - me tuo - je.

4. Budila majka Ivana

Mirno

P

1. Bu - di - la maj - ka J - va - na,
2. U - o - či sue - tog J - va - na,
3. U - sto - ni, J - uo, si - ne moj,
4. Sta - ra je maj - ka u - sta - la,

f

bu - di - la maj - ka J - va - na.
u - o - či sue - tog J - va - na.
u - sto - ni, J - uo, si - ne moj!
sta - ra je maj - ka u - sta - la.

rit.

11. PAČIĆI

(Šime Fučić)

K.Odak

Mirno

Soprano
Alt
Baritone

1
Soprano
Alt
Baritone

2
3

ZA SREDNJIU ŠKOLU

12. PREPORUČI

S. Zlatić

Polako i otegnuto

A musical score for voice and piano. The vocal line starts with a forte dynamic (f) and consists of the lyrics "Pre-porru-čí ho-di-li iz Pre-po-ra". The piano accompaniment features eighth-note chords in the right hand and sustained bass notes in the left hand. The score includes a tempo marking of 8 and key signatures of B-flat major (two flats) and A major (no sharps or flats). Measure numbers 1 through 4 are indicated above the staff.

gra - da, ku - da god su ho - di - li suu-da
 Bo - go mo - li - li. Mi smo ti pre-po - ru - či iz
 Pre-po - pa gra - da, da nam Bog da
 mf Mi smo ti pre-po - ru - či iz Pre-po-ro
 daž - - - do i cr - le - nog p Mi ma - sta
 gra - da, da nam Bog da daž - da
 smo ti pre-po - ru - či iz Pre-po-ro gra - da,
 i še - ni - ce bi - li - ce, sva - ke do - bre sre - či - ce,
 ſe - ni - ca na - ro - di - la, di - ca nam pro - ho - di - la

f i še - ni - cu po - ji - li, i rit. di - cu po - že - ni - li

p ff

Svečano i polako

sku - pi, Bo - že, o - bla -

f f sku - pi, Bo - že,

ke

Bo - že, o - bla - ke - é.

hi - ti bo - žju ka - plji - cu

no o - uu sue - tu ze - mlji - cu - ú!

poco rit.

ff

jenja znamenitih larinkologa i stručnjaka koji će na sva ta pitanja dati stručni odgovor. Koliki je procenat dobrih pjevača solista u budućnosti koji se rekrutiraju iz dječačkih zborova koji nastupaju na koncertnom podiju? Da li studij tako velikog koncertnog repertoara ne djeluje štetno na glasilnice nejake djece? Kad treba da počme poduka u pjevanju? Pjevanje za vrijeme puberteta kod dječaka i djevojčica? Poduka u dječjim vrtićima, u pučkim školama i u koncertnim zborovima? Da djeca točno uče tekst važno je već u dječjim vrtićima, jer se inače pojave kojekakve anomalije koje djeluju štetno po razvitak samog grla. Thomasgymnasium u Leipzigu imade svoj internat i svoj zbor tako zv. Thomanerchor, koji postoji već od vremena Bacha i imade svoj sistem rada. I »Wienersängerknabenchor« također je ureden kao internat. Nema sumnje da se u jednom i drugom institutu idealno muzicira. Djeca dobivaju muzički odgoj i postaju poslije u životu dobri muzičari svršivši ujedno i gimnaziju. Njihova velika muzička spremnost jest u ovom momentu za mene irelevantna t. j. ne dolazi u obzir za ono na što hoću da upozorim roditelje i javnost. Svi larinkolozi i stručnjaci tvrde na temelju laringoskopskih pregledaba i statistike, da si djeca u tim zborovima u većini slučajeva ipak iskvare glas. Zar bi to bilo čudo? Sa tim zborovima prave se parade, putovanja, po dvanaest sati na pr. Sängerchnabeni u Zagreb, gdje u roku od 24 sata daju do tri koncerta. To je prenaporno i za zbor odraslih ljudi! Da iz ovakovog zbora ne izlaze poslije pjevači soliste osim kao iznimke, razumljivo je. Bila metoda učenja pjevanja tih dječaka neznam ma kakva ipak napor su napori — oni škode grlu i zdravlju. (Glasilnice prije puberteta i onako su vrlo osjetljive i nemaju trajne otporne snage kao kod odraslih pjevača). Zamislimo si sada zbor koji nema tih idealnih internatskih uvjeta (gdje vlada već kroz stoljeća neki prokušani sistem) i sada taj zbor bez prethodnog sistematskog pripravnog rada treba da nastupi »ad hoc« na koncertnom podiju. Zar će učenje melodije i često ponavljanje na sav glas prudit razvitku glasa? Učitelji koji tako rade da dieca mnogo puta u sav glas ponavljaju melodije uz pomoć instrumenta štetuju zdravlju i grlu ove dice. Sa časnim iznimkama radi se na našim školama većinom na gore spomenuti način, da djeca melodiju preglasno ponavljaju. Kod djece razvijaju se svi organi postepeno i u razmjeru sa godinama. Samom grlu je zapravo rezerviran organski razvitak još i poslije puberteta pa sve do 35 godine. U svim sportovima postići će se maksimum do 25 godine, jer je u tim godinama srce najjače. Kod školovanih pjevača postizava se maksimum otpornosti grla između 40 i 55 godine, prema ustrojstvu i zdravlju dotičnog pjevača. U tim godinama je grlo sposobno za najveće napore bez uštrba za glas, dočim je kod djece najmanje otporno. Svako veće naprezanje može imati za posljedicu kojekakve vratne bolesti kao što su zapaljenja u grlu, angina i t. d. a i pluća mogu trpiti jer su još nerazvijena i nesposobna za veće napore. Grlo je također instrumenat, ali u tim godinama sa najsuptilnijim

strunicama! U tim godinama treba da se pjeva najnježnija »japanska lirika«, a ne naporna i bučna »fortissimo« koračnica. U svim vježbama treba preferirati »mezza voce« (srednju jačinu) a iz toga onda sukcesive, vježbati piano i forte u malom opsegu.

(Nastavak u slijedećem broju).

POVODOM NOVOG NASTAVNOG PLANA ZA PJEVANJE

Odlukom Banske Vlasti od listopada propisan je novi program za nastavu pjevanja u srednjim školama. A to je jedna od rijetkih odluka, kojom su zadovoljni i nastavnici i daci. Nastavnici zato, što će teorijsko gradivo moći da svrše bez žurbe a uz to imati mnogo vremena da odgoje dobre zborne pjevače, — a daci opet, jer će im sat pjevanja bez pretjeranog kljukanja teorije biti razonoda i veselje. Teorijsko gradivo, koje se dosad moralo uzeti u I. i II. razredu, sada je razdijeljeno na 4 razreda sred. škole, samo neznatno prošireno jednim pregledom instrumenata, koji dacima ne će biti na teret. S druge strane je opet uvodenjem historije muzike učinjen veliki korak k tome, da dak srednje škole zaista stekne neku opću naobrazbu. Jer zaista ne mogu da zamislim obrazovanog čovjeka, koji ne bi uživao slušajući muziku, kojemu ne bi bile poznate najveće muzičke tvorevine i koji ne bi podupirao kulturna i umjetnička, pa prema tome i muzička nastojanja svoje sredine i svoga naroda.

Historija muzike predavat će se u V. i VI. razredu sred. škola. Ove se godine predaje samo u V. i koliko mogu da prosudim iz prvih predavanja, daci su taj novi predmet primili s velikim veseljem i s velikim interesom. Tako barem na ženskoj školi — ali ne vjerujem, da mladići u tom pogledu zaostaju za svojim kolegicama. Jedan se novi svijet otvara pred njima, o kojemu oni dosad nisu čuli, a možda ni slušali. Jer kakvu muziku sluša i voli naša školska omladina? Plesnu muziku, pjesme iz tonfilmova, arije iz opereta, i možda, možda čak koju poznatu melodiju iz kakve opere. Malo ih je, koje su uopće i slušale nešto drugo. A zašto one nebi bile sposobne da upoznaju dubinu i uzvišenost gregorijanskog korala, savršenstvo i ljepotu klasike, raznolikost i bogatstvo romantičke, virjednosti i krasotu narodne pjesme? Ta one na satovima literature i te kako pokazuju smisao za lijepo! — Ali jasno, trebalo im je dati prilike da se sa svim tim upoznaju. No tek onda, kada će se češće priredivati koncerti za školsku omladinu, dobri koncerti sa odabranim programom, — onda će tek historija muzike moći da zadovolji, poptuno t. j. da djeluje odgojno na formiranje muzičkog ukusa naše omladine. Jer djeci je potrebno da čuju nešto drugo, kad im već govorimo, da ne valja ono, što oni slušaju! I samo će pjevanje u zboru onda imati veću vrijednost, jer će daci imati više smisla, više elana i veselja, za izvođenje većih djela i u zajedničkom rádu upoznati sve radosti, uzbudenja i ljepotu zajedničkog muziciranja.

Prof. S. P., Zagreb

PREGLED RAZVOJA HRVATSKE GLAZBE OD LISINSKOGA DO DANAS

Sve do početka 19. stoljeća u Hrvatskoj nije bilo druge glazbe do crkvenog pjevanja i glazbe na velikaškim i plemićkim dvorovima, koja je bila pod talijanskim i njemačkim utjecajem, dok je narodna popijevka živjela samo u narodu.

Hrvatska glazba, koja se osniva na elementima narodne popijevke počinje tek od vremena Ilirizma, kad se je uz probudenu nacionalnu svijest počeo dizati glazbeni život u Zagrebu. Tada se javljaju brojni kompozitori i »ishitrioci« budnica, davorija i rodoljubnih pjesama (Ferdo Livadić, Fortunat Pintarić, Dragutin Turany, Ferdo Rusan, Franjo Pokorni, Barun Prandau i drugi), stvaraju se pjevačka društva. Godine 1827. osniva se Hrvatski Glazbeni zavod (tada *Musikverein in Agram*), a godine 1829. glazbena škola i amaterski orkestar. Godine 1834. sagrađeno je novo kazalište na Markovom trgu u kojem je god. 1846. deset godina iza pojave prve ruske narodne opere — prikazana prva hrvatska narodna opera »Ljubav i zloba« koju je skladao Vatroslav Lisinski. Lisinski je najveća pojava među ilirskim glazbenicima. Svojim vokalnim i instrumentalnim djelima, a naročito svojom operom »Porin« Lisinski je dao temelje nacionalnog stila na osnovu do tada gotovo nepoznate narodne popijevke. Lisinski je rođen 1819. god., a umro zaboravljen i u bijedi 1854.

Sve do pojave Ivana pl. Zajca, koji kao organizator i incijator stvara nove osnove glazbenog života, nema ni kompozitora ni uvjeta za glazbeni život.

Taj zastoj prouzrokovalo je političko stanje i reakcija iza 1848.

Iv. pl. Zajc (1831.—1916.) utežuje stalnu hrvatsku operu u Zagrebu, podiže niveau Glazbenog Zavoda i njegove škole i otvara veliki broj solidno obrazovanih glazbenika (muzičara). Kao kompozitor stekao je slavu pisanjem opereta. Poslije se je priklonio hrvatskoj glazbi, te je napisao veliki broj zborova, pjesama i t. d., ali se nikada nije mogao osloboediti utjecaja talijanske glazbe. Najpoznatija mu je historijska opera »Nikola Šubić Zrinski«.

Za Zajčevim patriotskim zborovima poveli su se i drugi kompozitori (Eisenhuth, Vilhar, Stöhr, Novak i dr.) i stvarali u tom duhu djela koja su bila namijenjena budenju nacionalne svijesti.

Na prelazu savremenim kompozitorima stoje Franjo Dugan 'odličan kontrapunktista i Blagoje Bersa koji se u svojim djelima oslanja na stil neoromantike.

Savremena hrvatska glazba koja stvara svoj glazbeni izražaj na osnovu folklornih elemenata narodne popijevke, počinje tek poslije rata. Do tada se stvaraju samo male forme. Obradbe narodnih pjesama za zbor ili glas sa pratnjom klavira i manja vokalna djela. Te se forme

postepeno razvijaju do većih vokalnih i instrumentalnih formi. Prvi koncerat hrvatskih skladatelja održan je 1916. Na programu su bila orkestralna djela: Krešimira Baranovića, Antuna Dobronića, Franje Dugana, Svetislava Stančića i dr. Božidara Širole. Dirigent je bio nedavno premisnuli hrvatski dirigent Fridrik Rukavina. Od savremenih skladatelja najvažniji su: Krešimir Baranović, Antun Dobronić, Jakov Gotovac, Zlatko Grgošević, Ivan Matetić, Krsto Odak, dr. Božidar Širola i drugi.

Za razvitak hrvatske narodne glazbe od velike su važnosti i sakupljači narodnih popijevaka. Od njih je najvažniji Franjo Š. Kuhač. Kuhač je sakupio nekoliko hiljada popijevaka južnoslavenskih naroda. Najznačnije mu je djelo zbornik južnoslavenskih popijevaka. Uz Kuhača najvažniji je Dr. Vinko Žganec, koji je izdao dvije zbirke pučkih popijevaka iz Međimurja.

S.

GLAS RODITELJA

U doba, kad je našu dječicu, čitavu našu omladinu, pa čak i naše društvo neopazice preplavio val internacionalnog trgovacko-glasbenog korova, koji često dolazi u opreku sa moralom, rodila se ideja osnutka »Proljeća«, mjeseca narodne glazbe za omladinu.

»Proljeće« se prihvatiло rada, koji bi površni promatrač mogao pogrešno uvrstiti u red »sitnih radova« u zbijanju našeg narodnog života. Mnogi roditelj kraj svojih dnevnih briga, neće odmah opaziti, da su se našli ljudi, kojima će sigurno uspjeti da postanu čvrst potporanji u dobrom odgoju njihove djece. Budući kulturni i politički radnici sigurno će previdjeti činjenicu, da mnogi svoj uspjeh imaju velikim dijelom zahvaliti osnutku našega »Proljeća«.

»Na mladima svijet ostaje« bila je moja pomisao kad sam ugledao prvi broj »Proljeća«. Sjetimo se našega djetinstva, kad smo želili pjesmu, pa kasnije kao roditelji, kad smo tražili pjesmu kojom bi oplemenili duše naše djece! Usmenu predaju narodne pjesme pobijedila je pisana riječ, koju nam je strani kapital prodavao za skupe novce. Naši domovi, ulice i izletišta, gdje se sastaje staro i mlado, zaboravili su već odavno, da ovdje živi narod, koji u pjesmi osjeća svojom dušom.

Naši marljivi skladatelji osjetili su ovu prazninu u narodnom odgoju naše djece. Svi su se gotovo odazvali na suradnju u tom zaista lijepom i velikom pothvatu. Kao roditelj, svijestan veličine njihovoga rada, pozdravljam osnutak »Proljeća«, koji će za svoj pionirski rad biti zabilježen zlatnim slovima u uspomeni hrvatskoga naroda.

Istom, kad se iz grla naše omladine, te kasnije odraslih ljudi, u svakoj zgodbi bude orila hrvatska pjesma umjesto neukusne tudinske, bit će to iskreni odraz naših želja i težnja, veselja i boli, patnja i nade našega grada i sela, čiji milozvučni napjevi od davne odjekuju dоловимa i bregovima lijepe naše domovine.

Roditelj.

ZAJEDNIČKI
STVARAJMO
HRVATSKE
DJECJU
PJESMU,
JER JEDINO
NA TAJ NAČIN
DOĆI ĆEMO I
MI HRVATI DO
DJECJE PJESME
PEDAGOŠKE
I UMJETNIČKE
VRIJEDNOSTI

Muzička akademija

525212107

Utemeljena 1874. godine

**ZAKLADA
TISKARE NARODNIH NOVINA
U ZAGREBU**

**TISKARA - LITOGRAFIJA
KNJIGOVEŽNICA
CINKOGRAFIJA - OFFSET
NAKLADA KNJIGA**

FRANKOPANSKA 26 - TELEFON 24448 I 24449